

Kaf Dağıyla ilgili yerde geçen; "Halbuki, caizdir: Kaf, Sad gibi olsun. Dünyanın şarkında değil, belki ağzın garbındadır." kısmını izah eder misiniz?

Kur'an'daki "**Kaf**" kelimesini büyük evliyalar, beş yüz sene genişliğinde bir yer ve dağ olarak tefsir etmişler ve bu yerleri ve dağı da gördüklerini eserlerinde ifade etmişler. Halbuki bugünkü coğrafya ilmi açısından bu fikir ve iddia pek mümkün görünmüyor. Üstad Hazretleri bu evliya zatlarının gördüklerinin hak olduğunu, yalnız tabir ve tefsirlerinde yanıldıklarını söyleyerek, ne evliyaların müşahedelerini inkar ediyor, ne de coğrafya ilmini incitiyor.

Üstad bu iki zıt fikri telif etmek için birçok yorumlar getiriyor. Bunlardan bir tanesi şu şekildedir:

Semanın ufkunun genişliği ve dağ ile bitişik görünmesidir. Yani semaya bakıldığı zaman, ne tarafa baksak, geniş ve dağlar ile bitişik hayali büyük bir sahra gibidir. Dünyanın yuvarlak olması ile sanki bu sahra ve ufkun ucu bucağı hiç bitmeyecek bir mekan gibi durması Kaf dağını hatırlatıyor. Yani dünyanın dağlarının ve ufuklarının birleştiği noktalara dönerek baksak, her taraf sanki sonsuza kadar uzayıp gidiyormuş hissine kapılırız.

Kaf harfinin ille de evliyaların yorumladıkları gibi olması gerekmiyor. Zira Kaf harfi kesik bir harf (huruf-u mukatta) olup, manası müteşabihtir. Yani; Allah, muhkem ve aşikar bir şekilde **Kaf** şu manaya gelir dememiştir. Öyle ise bu gibi ayetlerde mana kati değil yoruma açıktır. Kaf harfi pekala bir harfin farklı bir mülâhaza ile telaffuzu da olabilir. "**Kaf, Sad gibi olsun. Dünyanın şarkında değil, belki ağzın garbındadır.**" sözü de bu manaya işaret etmek içindir. Yani **Kaf** harfinin mahrecine işaret ediliyor.